Stuttgart spojí Slovensko s Parížom

REPORTÁŽ

Generačný megaprojekt alebo stavba storočia. Aj tak by sa dala nazvať stavba, ktorá si žije už roky svoj život v nemeckom Stuttgarte. Ja stojím v jej centre, po členky v blate, vyzbrojený prilbou, reflexnou vestou a žltými gumákmi, pripravený na prehliadku celého projektu, ktorý dokázal spolarizovať spoločnosť tak, že kvôli nemu padla vláda.

Róbert Turza ©hn
robert.turza@mafraslovakia.sk

Celý projekt má byť oficiálne dokončený v roku 2025. S jeho projektovaním sa začalo už pred viac ako 30 rokmi.

SNÍMKY: ARCHÍV HN, VIZUALIZÁCIA PROJEKTU

Stuttgart – Na prehliadku vznikajúcej najmodernejšej vlakovej stanice v Európe som vyrážal z bratislavskej hlavnej stanice. „V súčasnosti prebiehajú v stanici dve rekonštrukcie. Rekonštrukcia služobného podchodu a rekonštrukcia bývalej reštaurácie," tvrdí hovorkyňa ŽSR Martina Pavlíková. Človek má však po návšteve nášho „retro" dopravného uzla často pocit, že stanicu sa počas rokov nepodarilo ani len upratať, a nieto ešte zrekonštruovať.

Kultúrny šok bol o to väčší, že už o pár hodín som sa ocitol na mieste, kde majú k budúcnosti dopravy úplne iný prístup.

Miliardy eur

Nemecký Stuttgart je moderné mesto, v ktorom absentuje akýkoľvek náznak historického centra. Dôvodom je fakt, že bolo počas druhej svetovej vojny masívne bombardované. Počtom obyvateľov, rozlohou a neľahkou dopravnou situáciou na upchatých cestách mi pripomína Bratislavu.

Aj preto sa tu plánovala rekonštrukcia a modernizácia vlakovej stanice už v polovici 80. rokov minulého storočia. Vlaky v súčasnosti prichádzajú i odchádzajú po piatich koľajach k hlavnej stanici stredom mesta a celá infraštruktúra zaberá v priamom centre množstvo mestskej plochy. A ako ju uvoľniť? Jednoducho sa ju rozhodli schovať pod zem.

Koľaje železničných tratí tak z centra Stuttgartu úplne vymiznú do podzemia, čím sa dosiahne lepší priestor pre mestský rozvoj a novými tunelmi bude súčasná nevyhovujúca kapacita železničných tratí v meste zvýšená tak, aby dostatočne pokryla prevádzku mestských a regionálnych vlakov, ako aj medzinárodných vlakov Intercity-Express a TGV. Tie by mali premávať po 1 500 kilometrov dlhej „Magistrále pre Európu", ktorej začiatok je v Paríži a koniec v Bratislave a Budapešti. Nemecký dopravca odhaduje, že pozdĺž trate žije až 35 miliónov obyvateľov, pričom v jej blízkosti až polovica pracuje.

Po obvode mesta sa v tuneloch bude nachádzať železničná trať. Pod zemou bude dokonca aj hlavná stanica. „Mesto týmto krokom získalo celkovo sto hektárov plochy, ktorá bude využitá na rozšírenie mestského parku a výstavbu sedemtisíc bytov, ktoré bude obývať zhruba 20-tisíc obyvateľov," tvrdí pre HN hovorca spoločnosti Deutsche Bahn David Bösinger.

A preto, že časy, keď ľudia verili, že pri viac ako 30 kilometroch za hodinu im prasknú pľúca, sú preč, vlaky budú v určitých úsekoch dosahovať rýchlosť až 250 kilometrov za hodinu. Celková dĺžka trate bude zo Stuttgartu do susedného mesta Ulm merať takmer 120 kilometrov a celý projekt bude stáť neskutočných 12 miliárd eur. Na obrovskú sumu sa skladá niekoľko subjektov. Na financovaní sa podieľajú 80 percentami nemecké železnice a nemecká spolková vláda, zvyšnú pätinu financuje mesto, krajinská vláda a letisko Stuttgart.

> Mesto podzemnou hlavnou stanicou získalo sto hektárov plochy.
>
> **David Bösinger,** hovorca Deutsche Bahn

Generačný projekt

Stavba je zhruba v polovici. Oficiálne by mala byť dokončená v roku 2025. Aj napriek tomu, že sa s projektovaním začalo už pred viac ako 30 rokmi, základný kameň bol poklepaný až pred ôsmimi rokmi. Okolo mňa sa preháňajú stovky pracovníkov, no ako nevedomý návštevník mesta by som vôbec nepovedal, že priamo v jeho centre prebieha obrovská výstavba. Tá totiž významne neochromuje dopravu a čo bolo pre mňa najväčším pozitívom, stavbári si zhotovili alternatívne provizórne komunikácie, kadiaľ premávajú iba stavebné stroje, aby nezaťažovali už aj tak hustú mestskú dopravu.

Aj napriek maximálnemu úsiliu o čo najmenšie zaťaženie obyvateľov sa stavba nezaobišla bez odporcov. Naprieč mestom vzniklo množstvo iniciatív, ktoré sú výrazne proti novému projektu.

Mnohí obyvatelia mesta považujú stavbu za jazvu na tvári mesta. Odpor obyvateľov eskaloval najmä v roku 2010, keď začalo niekoľkokrát do týždňa dochádzať k demonštráciám. Vývoj nakoniec viedol až k pádu koalície regionálnej vlády v Bádensku-Württembersku, ktorú prevzala Strana zelených. Ľudia si doslova vynútili zmenu konceptu, ktorú upravilo ľudové hlasovanie v nasledujúcom roku.

Iniciátori sa však neustále usilujú o čo najväčšie informovanie verejnosti o výhodách nového dopravného uzla. Dnes je podľa prieskumov projektu naklonených 60 percent obyvateľov mesta.

Vlaky v tuneloch

„Aby rýchlovlaky mohli dosahovať požadovanú rýchlosť, musí mať trať požadovaný sklon. Ten nebolo možné dosiahnuť v tomto prípade inak ako tunelmi," priblížil nám priamo v podzemí špecialista na výstavbu tunelov spoločnosti Hochtief Libor Mařík, ktorý stál aj za výstavbou tunela Branisko a aj nedávno otvoreného tunela Považský Chlmec pri Žiline.

> **12**
> MILIÁRD EUR
> bude stáť projekt Stuttgart – Ulm.

A práve tunely sú kľúčovou časťou celého projektu. Terén v okolí je značne kopcovitý, pričom samotné centrum je zasa, naopak, v doline. V rámci mesta a jeho okolia bude z 57 vybudovaných kilometrov železničnej trate až 33 kilometrov priamo pod mestom. Najdlhší tunel s dĺžkou deväť a pol kilometra bude viesť na letisko, kde by sa namiesto polhodinovej cesty pasažier dostal už za osem minút.

Ani výstavba tunelov sa nezaobišla a ani nezaobíde bez komplikácií. Dôvodom je aj minerál zvaný anhydrid, pre ktorý musia novovybudované tunely pri výstavbe špeciálne odizolovať. Má totiž špeciálnu vlastnosť. Keď príde do styku s vodou, napučí, čím by mohol celý tunel poškodiť.

Takisto sú obyvatelia pri výstavbe citliví na životné prostredie. Komplikácie totiž spôsobil chránený hmyz, ktorý obýva schnúce stromy. Výrub bol zakázaný. Preto musia dané územie podkopať. Aby toho však nebolo málo, pár metrov pod týmito stromami so vzácnymi živočíchmi sa nachádzajú termálne liečivé pramene. „Musíme sa trafiť do oklieštených parametrov a nič nepoškodiť. Situáciu komplikuje aj to, že práve na tomto komplikovanom území sa budú križovať dva tunely, čím sa dostávame do veľmi zložitej situácie," potvrdil na mieste výstavby vedúci projektu Stephan Schlegl zo spoločnosti Hochtief.

V SKRATKE

Porsche investuje do elektropohonu

Stuttgart – Nemecká automobilka Porsche do roku 2022 investuje ďalšie miliardy eur do vývoja áut s elektrickým pohonom. „Doteraz sme do ich vývoja vložili tri miliardy eur a v blízkej budúcnosti pôjde

na tento vývoj ešte šesť miliárd eur," nemeckej tlačovej agentúre DPA to povedal člen správnej rady automobilky Oliver Blume. Časť zo sumy sa použije na ďalší vývoj modelov áut s hybridným pohonom, ktoré sa už vyrábajú. Koncom roku 2019 príde Porsche na trh so svojím prvým modelom vozidla na elektrický pohon. Blume nevidí možnosť zastavenia výroby áut so spaľovacími motormi. Dodal, že Porsche bude dodávať na trh športové vozidlá s benzínovým a naftovým motorom. (TASR)

Na letisku v Bratislave pristál nový Boeing

Bratislava – Na bratislavskom Letisku Milana Rastislava Štefánika cez víkend prvýkrát pristál nový typ lietadla Boeing 737 MAX 8. Stroj priletel z Ománu. Nové motory lietadla ušetria asi desatinu paliva v porovnaní so staršími strojmi. Lietadlo má aj komfortnejšie sedadlá a viac miesta na uloženie palubnej batožiny. Prevádzkuje ho česká spoločnosť Travel Service a je jednou z prvých na svete, ktorá do svojej flotily získala tento najnovší typ Boeingu. (TASR)

Dow Jones klesol o štyri percentá

New York – Kľúčový americký index zažil najprudší percentuálny týždenný pokles indexu Dow Jones za dva roky a najvýraznejší denný pád od júna 2016. Za celý minulý týždeň klesol o štyri percentá, pričom najväčší pokles zaznamenal v piatok, a to o 2,54 percenta. Dôvodom bol výpredaj na Wall Street pre správu o vývoji nezamestnanosti v USA. Tá vyvolala obavy z ďalšieho zvýšenia úrokových sadzieb a spôsobila, že investori radšej vyberali zisky. Dow Jones tak zatvoril na hodnote 25 520,96 bodu. (TASR)

Dovoz plynu do Japonska dosiahol päťročné maximum

Tokio – Dovoz skvapalneného zemného plynu LNG do Japonska dosiahol v prvom mesiaci tohto roku päťročné maximum. Analytici zároveň očakávajú, že tento trend bude pokračovať aj vo februári, keďže krajina, ktorá je najväčším dovozcom tejto komodity na svete, zaznamenáva nečakane mrazivé počasie. Japonsko doviezlo v januári takmer 8,7 milióna ton LNG. (TASR)

Nákupné centrá budú integrované

Bratislava – Správcovia a developeri začnú z nákupných centier vytvárať integrované spoločenské centrá, v ktorých budú ľudia žiť, pracovať a nakupovať. Informovala o tom realitno-poradenská spoločnosť CBRE vo svojej predikcii zmien v maloobchode do roku 2030. „Ide napríklad o prerod na multifunkčné centrá, v ktorých ľudia trávia voľný čas, a kde si môžu na jednom mieste vybaviť množstvo potrebných vecí, rozvoj showroomov u online predajcov či rozširovanie nových nezávislých gastrokonceptov," uviedol riaditeľ oddelenia CBRE pre prenájom maloobchodných priestorov Peter Pohanka. (TASR)

BEZPEČNOSŤ

Novú jadrovú doktrínu USA kritizuje už aj Čína

Praha – Po sobotňajšej kritickej reakcii Moskvy dal včera najavo negatívne stanovisko k novej jadrovej doktríne USA aj Peking. Čínske ministerstvo obrany sa podľa agentúry AP pozastavilo nad tým, že Čína je v dokumente zverejnenom v piatok Pentagónom označená za jadrového protivníka. Číňania zároveň vyzvali Washington na zníženie amerického jadrového arzenálu, ktorý je oveľa väčší ako čínsky. Ministerstvo obrany vydalo v Pekingu vyhlásenie, v ktorom uviedlo, že čínsky jadrový arzenál je na „minimálnej úrovni" potrebný na zaistenie bezpečnosti. Pripomenulo tiež, že Čína sa zaviazala, že za žiadnych okolností nepoužije nukleárne zbrane ako prvá.

Dokument amerického ministerstva obrany hovorí o novej jadrovej doktríne Spojených štátov, ktorej cieľom je najmä odradiť Rusko od toho, aby hrozilo hoci len obmedzeným jadrovým útokom v Európe. Analýza Pentagónu sa pritom odvoláva na súčasnú ruskú aktivitu, ktorá podľa Američanov hrozí nekontrolovanou eskaláciou konfliktov v Európe. Moskva v sobotňajšej reakcii uviedla, že 74-stranový materiál je očividne konfrontačný a protirusky zameraný. V obsiahlom prehľade americkej jadrovej stratégie vypracovanom Pentagónom sa tiež uvádza, že Washington chce odradiť Peking od chybného predpokladu, že akékoľvek použitie jadrových zbraní, hoci obmedzené, je prijateľné. „Čínska strana vyjadruje dôrazný nesúhlas" s týmto dokumentom, uviedol hovorca čínskeho ministerstva obrany Žen Kuo-čchiang. „Dúfame, že USA opustia mentalitu studenej vojny a seriózne prevezmú svoju osobitnú a prioritnú zodpovednosť za svoje jadrové odzbrojenie," dodal. (ČTK)